

Puerto Galera

Eftermiddagens sidste dyk tages ikke langt fra dykkercentret.
De fleste dykkersteder er kun få minutter væk i båd.

Dykningen i Filippinerne kan være af blandet kvalitet. Dynamit og cyanid har mange steder sat sine spor. Puerto Galera havnede dog straks, og med glamour, i skuffen med Filippinernes absolutte perler.

Er Puerto Galera nummer ét i verden hvad angår artsrigdom? Vi ved det ikke, men en ting er sikkert: her er en ufattelig høj koncentration af marine arter.

På vej ud i dykkerbåden sidder Alice og 'spiller' på den ene af sine svømmefødder, som var det en elektrisk guitar – og over for sidder en gruppe tyske dykkere på rad og række og svinger frem og tilbage, som om de befandt sig i en anden bayersk *bier-stube*. Efter nogle få dage her ved *Small La Laguna* er vi ikke længere overraskede. Dette er nemlig en ganske almindelig dag med *ABWonderdive*, det danske par Alice og Bjørns eventyrlige dykkercenter nær Puerto Galera i Filippinerne.

Small La Laguna ligger i gåafstand fra Sabang by, hvor der er masser af forskellige restauranter, musik og fest – og glædespiger. Vi nyder det første hver eneste aften, men synes ikke så godt om det sidste – men sådan er det jo.

I vandet ud for Sabang by finder vi Sabang-vragene. Vragene ligger i sandede og tyndt bevoksede søgræsområder, og er fine at dykke på både om dagen og efter mørkets frembrud. Dybest på omkring 23 meter vand ligger stålskroget af en 12 meter lang sejlbåd. Båden blev sænket for nogle få år siden med det formål at skabe et kunstigt rev. Vraget er endnu ikke overgroet særligt meget, men det skal nok komme. En flok flagermusfisk holder til i området, og er tydeligt vant til at blive fodret, for de kan nemt lokkes til ved at knipse lidt med fingrene.

Et ældre trævrag fra en gammel vietnamesisk fiskerbåd ligger på omkring 16 meter. Skroget er delvist faldet sammen, men stævnen står stadig og peger smukt mod overfladen. Vraget har masser af beboere, og vi finder ikke mindre end tre tudsefisk i forskellige farver – en er sort som kul, en ligner et koralrev, og en har en gråblå farve. Vi finder også en muræne, der kigger ud fra sit hul sammen med en sværm af kamelrejer. En pudserreje går i gang med at rense dens mund og de lange antenner stikker ud til alle sider. Et ægteskab, der bestemt bygger på en høj grad af tillid!

Et andet vrag ikke langt fra Sabang-vragene er *M/V ALMAJANE*, der er et gammelt filippinsk fragtskib. *ALMAJANE* blev sænket så sent som i 2003, og ideen var også her at skabe et kunstigt rev. Skibet blev derfor grundigt rensat for alt skadeligt, inden hun perfekt blev stedt til hvile på sin køl på 30 meter. *ALMAJANE* er stadig et ungt vrag, og derfor ikke specielt overgroet, men hun er nem at svømme igennem også for folk, der ikke er deciderede vragdykkere. Da vi dykkede på vraget, var der moderat til hård strøm, og vi var nødsaget til at blive inde i strømlæ i skroget af *ALMAJANE*. Vi kom altså ikke helt ned til bunden.

Alice ved stævnen af den vietnamesiske fiskerbåd. Det meste af den gamle træbåd er i dag faldet sammen.

Nærkontakt med en nøgensnegl med det klingende navn *Chomodoris magnifica*.

Ved Small Canyons. Man bevæger sig ind og ud mellem dale flod overgroet med kulørte koraller og omgivet af en 'himmel' fyldt med kulørte fisk.

Søheste og andet mystisk kravl

Vi er på vej mod Sabang Point, og Alice og Bjørn er med os. Vi skal finde tre små viftekoraller på omkring 26 meters dybde, som skulle være hjem for en lille gruppe pygmæsøheste. Strømmen kan bestemt mærkes, og det er godt at have stedkendte med. Vi finder vifterne, og spotter, ved hjælp af Alices lygte, otte små heste. Det er svært at fotografere, for strømmen rykker, men vi bliver vedholdende ved at forsøge indtil et minut før dekompression. Så lader vi strømmen tage os og går langsomt opad til sikkerhedsstoppet.

Puerto Galera er et perfekt område, hvis man kan lide den slags småkræ. Ved dykkerstedet *Boulders*, opkaldt efter nogle kæmpe sten, der rejser sig i vandet, dykker vi ned til omkring 25 meter, og finder her adskillige af de 'rigtige' søheste. Med bøjet nakke står de på bunden hist og her, og en enkelt har sat sig dekorativt ved en rød fane. Samme sted finder vi også i et dybt hul i en af de store blokke et enkelt eksemplar af den toplettede dragefisk. En sjælden fornøjelse.

På søgræsområderne ikke langt fra Sabangvragene finder man også masser af småkravl.

En dag ser vi først en meget smuk fløjfisk, dernæst to små pegasusfisk (*Eurypegus draconis*) og kort efter to brune spøgelsestangnåle sammen med en kakaduefisk (*Ablabys taenianotus*) – og alt sammen inden for et område, hvor vi stadig kan se hinanden.

Verde Island

Simon er dykkerguide. – *I kan altid kende mig under vandet på den her*, siger han og peger på en omtrent 10 cm stor våddragt, der hænger på hans BCD. – *Det var min første våddragt*, beretter han, og latteren runger over båden. Men selv om det naturligvis blot er en joke, så kan der faktisk ligge en slags symbolik i det, for det er bestemt erfarne guider, vi har med os. Og vi er på vej til Verde Island, 20-25 minutter fra Small La Laguna, hvor erfaring er af stor værdi. Strømforholdene i Verde-passagen, der visse steder er 600 meter dyb, kan nemlig være temmelig uforudsigelige og ændre sig fra minut til minut. Anbefalingerne fra dykkercenteret er da også, at kun erfarne dykkere hopper i vandet ved Verde.

Adie er vores anden guide, og den mest erfarne på stedet. Adies briefinger er ofte lange,

men yderst interessante, og han er fænomenal til at tegne dykkerstederne i detaljer på den hvide tavle. Det er tydeligt, at han kender hver en krog og hvert et hjørne, hvor der er noget spændende at se – men også, at han ved, hvor strømmen kan være et problem, og hvor man kan finde læ for den. Det er klogt at lytte til Adies briefinger!

Vort første dyk er ved *Drop Off*, der er ved en klippe, som rager ud af vandet ud for den sydlige del af Verde Island. Vi dykker på sydsiden af revet, da nordsiden er stormskadet. Vi ser kæmper af næsten hvide viftekoraller og svampe i alle mulige farver, og fisk overalt. På et tidspunkt kommer vi til en kant på revet, og kan straks mærke, at strømmen trækker. Her vender vi om og bevæger os tilbage igen, men først nyder vi synet af de store fisk, der står i strømmen ude i det blå – trevaller, tun og snappere.

Efter et stop på en skøn tropestrand med kiks og tissepause er vi klar til dagens andet dyk, der ligger ved den sydvestlige del af Verde Island. Stedet hedder *Mini Canyons* – eller *the Washing Machine*. Bare navnet fortæller alt. Er strømforholdene til det, så kan man ifølge Adie

virkelig blive slynget omkring her. I dag bliver vi dog ikke udsat for den helt store vaskemaskineffekt, men får alligevel en fornemmelse af hvordan det må være, når der er tryk på.

Mini Canyons består af en række kløfter og dale, som man svømmer ud og ind imellem, og visse steder må man spille med strømmen for at komme fra den ene til den anden. Men her er utroligt flot med sværme af orangerøde juvelfanebars hen over hele revet. Igen er forskelligheden og farverne helt fantastisk. Der er ingen tvivl om, at dette er et område med masser af variation og rigdom, både hvad angår svampe, blødkoraller, stenkoraller og fisk.

Amoriner på husrevet

Vi har hørt, at der er mandarinfisk på husrevet lige ud for dykkercenteret. – *Men der er også LSD-fisk, siger Alice.* Jeg ved ikke helt, hvad hun taler om, men hun forklarer, at de ligner mandarinene, men er mere grønlige i farven. Dem må vi se!

Klokken halv seks om eftermiddagen ligger vi parat på pletten, og mens vi venter på aftenens mandarin-show, kigger vi os omkring. Det er mest brækkede koraller vi ser – men der er liv i hullerne. Vi ser, at det er store marmorrejer, der kommer til syne. Hidtil har vi været glade for at se bare en enkelt af disse fantastiske rejer i ny og næ på vores dykkerture – men der har været langt imellem dem. Her er de bare overalt. Ved nærmere eftersyn viser der sig endda at være flere forskellige af slagsen, den ene med et mere fantastisk mønster end den anden, og alle med store rødbrune børster, der mest af alt ligner flaskerensere.

Men klokken bliver kvart i seks, og det er tidspunktet, hvor amorinerne kører højest hos de små kulørte mandarinfisk. Parvis begynder de at komme op i vandet for at parre sig. Det tager ikke mange sekunder, men der er mange, og hannerne spiller op til hinanden og viser deres smukke rygfiner i fuld udfoldelse. Vi kan også se de mindre farvestrålende, men til gengæld meget hurtige "LSD-fisk". De parrer sig på samme måde, men det går stærkt, og de er utroligt svære at fange med kameraet. Men det lykkes et par gange. Senere finder vi ud af, at der ikke er tale om LSD-fisk, som en af fløjfiskene kaldes på tysk, men derimod om *Synchiropus cicularis*, en lille sjælden art, som der tilsyneladende ikke findes mange fotos af. Men vi er nu de stolte ejere af et par stykker! (I Danmark kaldes den faktisk også LSD-fisk blandt akvarister).

Efter endnu et kvarter begynder mørket langsomt at sænke sig, og mandarin-fiskene forsvinder ned i dybet. Kæmpestore nøgensnegle, med det imponerende navn *pleurobranchider*, dukker til gengæld frem fra revet. Og så sker der noget mystisk. Ned foran min maske daler en mindre, sort genstand. Først tror jeg, at det er en nøgensnegl eller en fladorm frit i vandet, men så går det op for mig, at

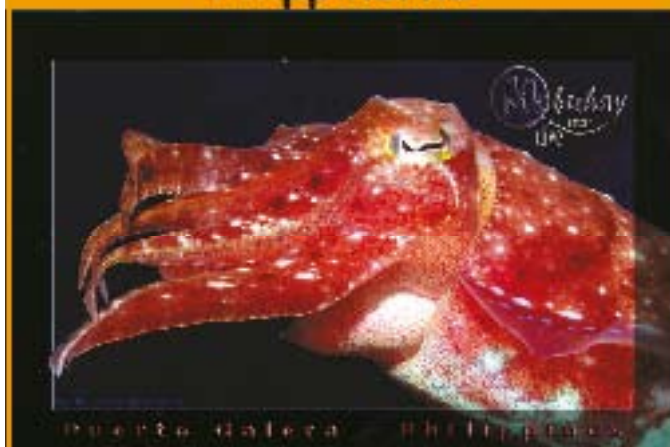

En porcelænskrabbe fisker plankton med sine vifteformede munddele.

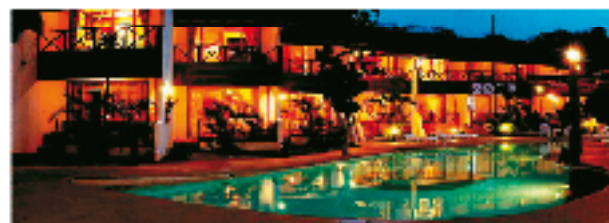
**Dansk dykkercenter
Puerto Galera, Mindoro
Filippinerne**

Vi bruger danske rejsearrangører

Danske kurser og danske instruktører

- 4 specialtids med plads til 8-16 personer
- Uldrun med plads til 40 elever
- 45 forskellige dykkersteder
- 6 forskellige væg af dykker på
- 42 vandrør, STD, SUP, SLIVE m. AC & TV
- 2 pools, restaurant, bar, DC med internet forbindelse
- Dytning på snorkel for de unge 8-16 årige
- Canai trip med
- Liseberg safari

**-10% på online dykker
politik booket direkte
ved Alice og Bjørn**

**PADI, Nitrox & special kurser:
OWD, ACME, Wreck, Deep,
Night, Shark, Drift, Digital
foto kurser, Naturalist.**

Gør rejsen sikker

**Rådgivning og vaccination ved rejse
og udstationering**

**UDLANDS
vaccinationen I/S**

Udlandsvaccinationen I/S, centralt beliggende på Serum instituttet,
Artillerivej 5, 2300 København S. Parkering og indgang for porten.

Tidsbestilling: 10-14, telefon **70 22 01 02**

Konsultation: mandag - fredag kl. 16 - 18.30

Besøg vores hjemmeside:

www.vaccination.dk

st ScubaTravel
Scandinavia

Hjælp, der hjælper!
Lad os hjælpe dig med at planlægge
dit scuba-diving eventyr. Vi har alle de
nødvendige ressourcer til at gøre
dine scuba-diving rejser til en
sikker og sjov oplevelse.
Besøg os på www.scubatravel.se

www.scubatravel.se

info@scubatravel.se 0301-22100

De ufatteligt smukke mandarinfisk hygger sig på husrevet. Præcis klokken kvarter i seks starter legen hver dag året rundt.

det er en lille sort tudsefisk. Den breder sine finner ud til siden – hvorpå den i øvrigt har små hvide tæer – og så lander den blødt på en rund korallformation lige ved siden af scenen for mandarin-showet. Bjørn har sin video med, og filmer den. Og som en lydig skuespiller åbner den sin mund og vifter med fiskestangen for kameraet. Da vi senere ser filmen kan vi se, at "maddingen" til forveksling ligner en lille reje – ikke bare sådan lidt, men rigtig meget. Hvad verden da er fuld af!

Topp of the Pops

En eftermiddag aftaler vi med Alice og Bjørn, at vi sammen vil kigge nærmere på hvad der er inde i bugten nær Puerto Galera. Vi sejler omkring og stikker af og til hovedet ned under vandet. Mange steder er der sandbund, men her og der findes også mindre formationer af koraller. Vi leder efter et sted, der er anderledes end de øvrige dykkersteder.

Vi beslutter os for at udforske et område på lavt vand på grænsen af noget højt søgræs. Vi bliver hurtigt væk fra hinanden i det ret uklare vand, men kan høre vores blitz, der hylende lader op efter hvert billede, der tages. Da vi kommer op, summer vi op hvad det er vi har fundet og fotograferet? Bjørn og Alice har fundet en pegasusfisk, Claus et par forskellige eksemplarer af søhestefamilien, og jeg har slået mig på et orgie af forskellige kardinalfisk. Jeg

har specielt forsøgt at få billeder af pyjamas-kardinalfisk. Den har altid fascineret mig med dens sammenrend af prikker, striber og forskellige farver, som var den sidst i køen, da Vorherre uddelte farver og mønstre til alverdens fisk. Alice er begejstret og fortæller, at de ikke har set dem andre steder i området, så vores mission er gennemført. Vi har fundet noget nyt, og foreslår naturligvis, at dykkerstedet skal hedde *Topp of the Pops*.

Men dykket var på lavt vand, og der er stadtigt luft i tankene. Den bruger vi ved en gruppe kæmpemuslinger, der er blevet plantet af et lokalt universitet, og som nu beskyttes og følges nøje. De er smukke med ubeskrivelige psykodeliske mønstre. Vi svæver over dem, og bliver gang på gang forskrækkede når de pludseligt i voldsomme ryk lukker sig i – for sådan en ser jo ud som om den nærmest kan sluge en hel arm! De store muslinger ligger mellem smukke korallformationer, og i et hul får jeg øje på en zebra-muræne, der surt kigger frem, og viser mig sine hvide gummer. En god afslutning på eftermiddagen, her ikke langt fra Puerto Galera by.

Er det nummer et?

Vi har set en utrolig mangfoldighed ved Verde Islands farverige korallformationer, ved søgræs-områderne i Sabang Bay, og i skumringen på husrevet. Puerto Galera er mest til småt, men

Tre på stribe ved stævnen af et af Sabang-vragene, stålskroget fra en 12 meter lang sejlboat.

FAKTA

GEOGRAFI Puerto Galera ligger på øen Mindoro, en af Filippinernes over 7.000 øer. Byen blev grundlagt i 1572 som provinshovedstad, og navnet betyder Galeasernes Havn. I bugten ud for søgte handelsskibe tilflugt fra storme og tyfoner på deres vej til eller fra det sydkinesiske hav. Mindoro er adskilt fra øen Luzon af Verde-passagen, der modtager indstrømmende vand fra det sydkinesiske hav og kan have strøm på op til seks knob.

KLIMA Man kan dykke i området hele året, men den bedste tid regnes for at være mellem april og september hvor vandet er omkring 29 grader og nogenlunde roligt. I december kan temperaturen falde til omkring 22 grader. I marts, hvor vi besøgte området var temperaturen stadigt nede på 22-23 grader. Tyfon-sæsonen er fra juli til november, men der er altid steder, hvor man kan dykke.

DYKNING Vi dykkede med ABWonderdive (www.abwonderdive.com), der er et moderne femstjernet dykkercenter med alt i udstyr, nitrox, og fire speedbåde. Andre centre bruger ofte lokale, filippinske bancas. Dykning er med stor variation af arter og terræn – men det er mere småt end stort. Verde-passagen er dyb med stærk strøm, og det giver som regel klart vand på dykkerstederne. Sigtbarhed er fra 10-30 meter, men ofte langt bedre. De fleste dykkersteder ligger kun få minutters sejlads fra dykkercentrene, med længere ture på omkring en halv time til eksempelvis Verde Island. Der er dykkersteder for enhver smag i området lige fra begyndere til tek-dykkere. Begyndere bør søge råd hos en stedkendt dykkerguide.

REJSE Fly til Manila kan arrangeres fra København via enten Bangkok, Frankfurt, eller Singapore. Puerto Galera ligger 160 kilometer syd for Manila, og transport til Batangas by foregår enten med arrangeret eller offentlig transport. Vi bad dykkercenteret om at arrangere pick up fra lufthavnen og direkte til Batangas by. I Batangas arrangeres transport over Verde-passagen til en landgangsbro ved Small La Laguna. Også her bad vi centeret om at arrangere. Turen fra Manila tager omkring tre-fire timer. Find dykkercentre og rejsebureauer i DYK-Guiden på side 64 eller på www.dyk.net.

EL 220 V, men man vil have brug for et adapter.

VALUTA Filippinske Pesos (PhP). 100 PhP = ca. 12 kroner

der findes da også en *Shark Cave* med hvidtipede revhajer – og der er set rævehajer i området, og skildpadder glider af og til forbi på dykkene, og der er observeret spækhuggere ved Verde. Jo, de store kommer helt sikkert igennem den strømfylde passage, og gør, at man aldrig helt ved hvad der venter af overraskelser.

Vi fik også mange overraskelser og fik føjet ret så mange nye arter til vores foto-database. Vi har specielt været imponerede over de mange forskellige fløjfisk, som vi har fundet på dykkene, nogle af dem ret sjældne. Men også de mange søhestevarianter – og så var der også lige marmorrejerne, der helt klart var et hit. Og er man til kulørte nøgensnegle, så er Puerto

Galera-området også fantastisk. Selv var jeg nok mest imponeret over de kæmpestore, *pleurobranchider*, der med deres op til 35 centimeter bløde kroppe pludselig dukkede frem fra korallerne efter mørkets frembrud.

Men det er sidste aften med kliquen, og Alice står bag disken i ABWonderbar, og er ved at lære de tyske gæster en række yderst brugbare danske ord. De har det sjovt, og svinger San Miguel-flasken, mens de troligt gentager: mulepose – kyskhedsbælte – smækbukser – bradepande. Vi har grinet ufatteligt meget og haft det rigtig skægt her i Puerto Galera, og så har det tillige været fantastisk dykning. Jeg tror faktisk godt, at vi kunne finde på at vende tilbage.

